

Oproep Ondersteuningsbeleid Cognitief Sterk Functionerende leerlingen

Dit is een projectoproep met uiterste indieningsdatum 23 juni 2023, met het oog op het selecteren van:

- 1) 14 ankerscholen van gewoon basisonderwijs en 6 ankerscholen van gewoon secundair onderwijs die een passend beleid en een passende onderwijspraktijk hebben uitgebouwd voor cognitief sterk functionerende leerlingen, en die deze expertise willen delen in een lerend netwerk met andere scholen;
- 2) een interuniversitair expertisecentrum met wetenschappelijke kennis over het onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen, dat instaat voor de wetenschappelijke begeleiding en monitoring van de ankerscholen en de deelnemende scholen aan de lerende netwerken.

Op 12 mei 2023 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsaanpassing 2023 definitief goed. Dit decreet bevat een bepaling over het toekennen van financiële ondersteuning voor een ondersteuningsbeleid voor cognitief sterk functionerende leerlingen.

Deze oproep gebeurt onder voorbehoud van goedkeuring van dit decreet in het Vlaams Parlement.

1. Situering

Het Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering besteedt expliciet aandacht aan hoogbegaafdheid:

*“We hebben oog voor **zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden** door voor hen het onderwijs voldoende uitdagend te maken. Leerkrachten leren deze kinderen zo vroeg mogelijk herkennen en signaleren. Ook voor deze leerlingen moeten leraren een beroep kunnen doen op ondersteuning en moeten deze leerlingen gebruik kunnen maken van hulpmiddelen om het lesaanbod op hun specifieke behoeften te kunnen afstemmen. Hiertoe passen we de regelgeving aan.”*

2. Het “Ondersteuningsbeleid Cognitief Sterk Functionerende leerlingen” met wetenschappelijke ondersteuning

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming lanceert een oproep voor scholen voor gewoon basisonderwijs, gewoon secundair onderwijs en een interuniversitair expertisecentrum om een voorstel in te dienen voor het ontwikkelen en verspreiden van expertise over beleid en onderwijspraktijk voor cognitief sterk functionerende leerlingen.

Geïnteresseerde scholen en expertisecentra engageren zich voor een periode van maximaal 5 schooljaren, met een jaarlijks in te dienen planning en begroting.

2.1. Doelstellingen van het ondersteuningsbeleid

Doel van het ondersteuningsbeleid is om 20 ankerscholen te selecteren, maximaal 14 uit het gewoon basisonderwijs en maximaal 6 uit het gewoon secundair onderwijs.

De geselecteerde ankerscholen voor gewoon basisonderwijs en voor gewoon secundair onderwijs hebben een passend beleid en een passende onderwijspraktijk uitgebouwd voor cognitief sterk functionerende leerlingen en willen per school die expertise delen in een lerend netwerk met andere scholen die een dergelijk beleid en een dergelijke onderwijspraktijk willen ontwikkelen.

Een school kan zich onder volgende voorwaarden kandidaat stellen om een rol als ankerschool op te nemen:

- 1° de school heeft een voortraject doorlopen als ankerschool of als deelnemende school aan een lerend netwerk in het kader van het project “Voorbeeldscholen ter ondersteuning van cognitief sterk functionerende leerlingen” in de periode van 1 november 2020 tot en met 31 oktober 2023;
- 2° de school toont aan al een wetenschappelijk onderbouwd beleid en een wetenschappelijk onderbouwde praktijk te hebben voor cognitief sterk functionerende leerlingen en engageert zich om met het expertisecentrum samen te werken om de schooleigen expertise te evalueren en verder te ontwikkelen;
- 3° de school engageert zich om in te zetten op aspecten van de werking van de eigen school ten aanzien van cognitief sterk functionerende leerlingen, inclusief het versterken van het evidence informed werken en dit binnen de context van de bredere leerlingenpopulatie en het algemene beleid op leerlingenbegeleiding in de school;
- 4° de school engageert zich om in te zetten voor de uitbouw van gedifferentieerde thematische lerende netwerken, werkgroepen en intervisie met de andere ankerscholen;
- 5° de school engageert zich om als netwerkcoach en ondersteuner een lerend netwerk aan te sturen met ten minste 12 scholen om expertise over beleid en onderwijspraktijk voor cognitief sterk functionerende leerlingen te delen met andere scholen en deze scholen te ondersteunen bij de eigen professionalisering op het gebied van wetenschappelijke onderbouwing en het evidence informed werken. Personeelsleden van ondersteunende diensten kunnen toegelaten worden tot deelname aan een lerend netwerk;
- 6° de school is aanspreekpunt voor de deelnemende scholen in het lerend netwerk voor onder andere vragen over implementatie van praktijken en materialen, intervisie bij individuele casuïstiek, inzage in of uitlenen van materialen;
- 7° de school is aanspreekpunt voor ondersteunende diensten, zoals centra voor leerlingenbegeleiding, pedagogische begeleidingsdiensten en leersteuncentra;
- 8° de school draagt bij tot expertisedeling en professionaliseringsinitiatieven in samenwerking met het expertisecentrum;
- 9° de school doet in samenwerking met andere ankerscholen en het expertisecentrum aan materiaalontwikkeling gebaseerd op wetenschappelijke inzichten;
- 10° de school rapporteert, onder coördinatie van het expertisecentrum, jaarlijks over de uitvoering van de opdrachten, vermeld in punt 2° tot en met 9°;
- 11° de school dient jaarlijks een aanvraag met een planning en begroting in voorafgaand aan de start van het schooljaar.

Naast de ankerscholen zoeken we een interuniversitair expertisecentrum met wetenschappelijke kennis over het onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen voor wetenschappelijke begeleiding en monitoring van de ankerscholen. Het interuniversitair expertisecentrum neemt de volgende opdrachten op:

- 1° de coaching, ondersteuning en coördinatie van de lerende netwerken die de ankerscholen opzetten met de deelnemende scholen. Deze opdracht houdt ten minste de volgende taken in: het opnemen van vragen en waar nodig het dispatchen ervan, en het organiseren van werkgroepen en meetings met de ankerscholen;
- 2° het voorzien in intervisie en professionalisering voor de ankerscholen en scholen die deelnemen aan de lerende netwerken;
- 3° het bieden van wetenschappelijke input aan de ankerscholen en de deelnemende scholen aan de lerende netwerken ter ondersteuning van het evidence informed werken en het ter beschikking stellen van nieuwe wetenschappelijke inzichten op het gebied van onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen met vertaling ervan naar bruikbare materialen voor de onderwijspraktijk;
- 4° het wetenschappelijk onderbouwen van de praktijken in de ankerscholen en de deelnemende scholen aan de lerende netwerken en het verzekeren van de opvolging van de scholen op dit gebied;
- 5° het ontwikkelen en valideren van nieuwe praktijken en materialen en het actueel houden van bestaande praktijken en materialen en het breed beschikbaar stellen ervan voor alle onderwijsactoren via deling op een online kennisplatform;
- 6° het uitvoeren van onderzoek en reviewstudies en het formuleren van aanbevelingen voor onderwijsactoren over onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen binnen de context van een bredere leerlingenpopulatie en binnen de context van een schoolbeleid in functie van die brede leerlingenpopulatie;
- 7° het fungeren als aanspreekpunt voor scholen, ouders, leerlingen, ondersteunende diensten, waaronder centra voor leerlingenbegeleiding, pedagogische begeleidingsdiensten en leersteuncentra, en andere relevante actoren met betrekking tot het onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen;
- 8° het opnemen van de coördinatie, samen met de ankerscholen van de jaarlijkse rapportering over de uitvoering van de geformuleerde opdrachten;
- 9° het jaarlijks indienen van een aanvraag met een planning en begroting voorafgaand aan de start van het schooljaar.

2.2. Budget voor de financiële ondersteuning

Er is jaarlijks een budget van 1.060.000 euro ter beschikking waarbij:

- 760.000 euro wordt voorzien voor de financiële ondersteuning van de ankerscholen voor gewoon basisonderwijs en/of gewoon secundair onderwijs:
  - o 35.000 euro per ankerschool in het basisonderwijs,
  - o 45.000 euro per ankerschool in het secundair onderwijs;
- 300.000 euro wordt voorzien voor de financiële ondersteuning van een interuniversitair expertisecentrum.

Naargelang de kwaliteit van de aanvragen zal de selectiecommissie maximaal 14 ankerscholen voor gewoon basisonderwijs aanduiden en maximaal 6 ankerscholen voor gewoon secundair onderwijs. Er kan maar 1 interuniversitair expertisecentrum aangeduid worden.

In de voorgestelde begroting kunnen enkel loon- en werkingskosten worden voorzien met een overhead t.b.v. 10%. Het deelbudget voor de werkingskosten kan maximaal 10% bedragen van het deelbudget loonkosten. Met het verkregen budget kunnen de ankerscholen personeel aanstellen via het systeem 'Personeel betaald ten laste van het werkingsbudget'.

3. Hoe verloopt de aanvraag- en beslissingsprocedure?

3.1. Ontvankelijkheid

Een aanvraag is slechts ontvankelijk als:

- de school een door het ministerie van onderwijs erkende en gesubsidieerde of gefinancierde school voor gewoon basisonderwijs of gewoon secundair onderwijs is die:
  - een voortraject doorlopen als ankerschool of als deelnemende school aan een lerend netwerk in het kader van het project “Voorbeeldscholen ter ondersteuning van cognitief sterk functionerende leerlingen” in de periode van 1 november 2020 tot en met 31 oktober 2023;
  - de doelgroep van cognitief sterk functioneren leerlingen benadert binnen de context van een bredere leerlingenpopulatie en zorgbeleid op school;
  - niet selectief is in het aantrekken van leerlingen op school en reeds enkele jaren ervaring en een herkenbaar beleid en praktijk heeft t.a.v. de doelgroep van cognitief sterk functionerende leerlingen.
- het expertisecentrum een interuniversitaire onderzoeksgroep is met een aantoonbare ervaring en expertise in onderzoek omtrent onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen binnen de context van een bredere leerlingenpopulatie en binnen de context van een schoolbeleid i.f.v. die brede leerlingenpopulatie;
- de aanvraag binnen de vooropgestelde timing is ingediend.

3.2. Een voorstel indienen

Rekening houdend met de doelstellingen die voor het ondersteuningsbeleid zijn geformuleerd (zie 2.1.) stelt elke geïnteresseerde school of interuniversitair expertisecentrum een voorstel op.

Het voorstel bevat ten minste de volgende elementen:

- **Gegevens van de aanvrager:**
  - Naam van de instelling
  - Instellingsnummer (indien van toepassing)
  - Adres
  - Emailadres
  - Rekeningnummer (IBAN, BIC)
  - BTW-nummer
- **Gegevens van de contactpersoon:**
  - Naam van de contactpersoon
  - Functie in de instelling
  - Telefoonnummer
  - Emailadres
- **Beschrijving van het voorstel:**
  - Titel van het voorstel
  - Inhoudelijke beschrijving van het voorstel **in relatie tot de doelstellingen beschreven in punt 2.1. Het voorstel wordt concreet uitgewerkt voor het schooljaar 2023-2024 maar breder gekaderd binnen een engagement voor een periode van 5 schooljaren**
  - Aantal cognitief sterk functionerende leerlingen op de totale leerlingenpopulatie (voor scholen)

- De expertise die de school/het expertisecentrum bezit met betrekking tot het onderwijs aan cognitief sterk functionerende leerlingen. Hoe is de expertise opgebouwd? Wat was de meerwaarde voor de school, de leerkracht, de leerling en de ouders (output).
- De beleidsvisie met betrekking tot cognitief sterk functionerende leerlingen
- Wijze waarop de beleidsvisie in praktijk wordt gebracht: impact op organisatie, leerlingengroepering, pedagogische en didactische aanpak (voor scholen)
- Reeds uitgevoerd onderzoek en ondersteuning met verwijzing naar relevante bronnen (voor expertisecentrum)
- Beschrijving van de output die wordt beoogd
- Formeel engagement tot samenwerking met de andere goedgekeurde ankerscholen.

Begroting van het voorstel voor het eerste schooljaar: loon- en werkingskosten met een overhead van max. 10%. Het deelbudget voor de werkingskosten kan maximaal 10% bedragen van het deelbudget loonkosten.

3.3. Dien het dossier ten laatste op 23 juni 2023 in

- Het voorstel kan enkel digitaal worden ingediend, te sturen naar de contactpersonen vermeld in punt 4.
- Het voorstel moet alle vereiste elementen vermeld in 3.2 bevatten.

3.4. Beoordeling van de voorstellen

De beoordeling van de voorstellen en de selectie van de scholen en expertisecentrum gebeurt door een **selectiecommissie**, bestaande uit vertegenwoordigers van het Departement Onderwijs en Vorming en de Onderwijsinspectie.

De commissie houdt bij haar beoordeling onder andere rekening met de volgende beoordelingscriteria:

- Het voorstel is duidelijk omschreven en voldoende uitgewerkt.
- Het voorstel is relevant en zet in op de in de oproep geformuleerde doelstellingen met de beoogde output (zie 2.1.).
- Het voorstel omvat de vereiste elementen (zie 3.2).
- Het voorstel is concreet, haalbaar en realistisch.
- Het voorstel voorziet in een passende aanpak om de gevraagde valorisatie te realiseren.
- Het voorstel bevat een formeel engagement tot samenwerking met de andere geselecteerde scholen en het expertisecentrum.
- De budgettaire doelmatigheid van het voorstel.

3.5. Toekenning en opvolging

De toekenning van de financiële ondersteuning aan de door de selectiecommissie positief beoordeelde scholen en expertisecentrum gebeurt bij besluit van de Vlaamse Regering. De betrokken scholen en het expertisecentrum ontvangen een afschrift van dit besluit. De Vlaamse

Regering sluit een beheersovereenkomst af met het geselecteerde expertisecentrum. Deze beheersovereenkomst heeft maximaal een duurtijd van 5 schooljaren en bevat minstens de doelstellingen, die het expertisecentrum in de genoemde termijn moet realiseren, geconcretiseerd in een plan van aanpak, en de rapporteringsverplichtingen die daarmee samengaan.

De financiële ondersteuning kan door de scholen en het expertisecentrum aangewend worden voor loonkosten en werkingskosten die gemaakt worden voor de uitvoering van het ondersteuningsbeleid zoals beschreven in het goedgekeurde voorstel.

De toegekende financiële ondersteuning wordt jaarlijks uitbetaald in twee schijven: 80% bij de start van het traject en het saldo van 20% na goedkeuring van de jaarlijkse inhoudelijke en financiële eindrapporten door het Departement Onderwijs en Vorming.

Na afloop van ieder schooljaar maakt elke school en het expertisecentrum een inhoudelijk verslag op en een financieel verslag op dat elektronisch wordt ingediend bij de contactpersonen vermeld in punt 4. Het inhoudelijk verslag bevat de rapportage van de mate waarin en de wijze waarop de doelstellingen zijn gerealiseerd. Het financiële luik geeft een verantwoording van de gemaakte kosten en staft dit met de nodige bewijsstukken.

4. Contactgegevens

Inge Wagemakers inge.wagemakers@ond.vlaanderen.be

Theo Mardulier theo.mardulier@ond.vlaanderen.be